

Jobb eller bidrag?

Alternativen i svensk politik

2014-05-02

Jobb eller bidrag?

Alternativen i svensk politik

Jobb eller bidrag?

Alternativen i svensk politik

De rödgröna partierna Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår en politik som skulle leda till färre jobb och lägre tillväxt. Skattehöjningarna skulle kunna kosta cirka 500 kronor för en familj.

De rödgröna partierna är splittrade. De är överens om en finansiering som är mycket mindre än de omfattande löften de ställer ut. Över 40 miljarder kronor fattas för att täcka de viktigaste löftena. Så stort är det rödgröna budgethållet.

De rödgröna partierna redovisar inte hur deras gemensamma politik ser ut och vilka effekterna skulle bli. Väljarna bör ges en tydlig redovisning före valet.

Arbetslinjen överges

När Alliansregeringen tillträdde 2006 var nästan 20 procent av befolkningen i arbetsför ålder i utanförskap¹. Det utanförskap som hade vuxit fram, innan Alliansregeringen tillträdde, hade många orsaker. Några viktiga faktorer var att drivkrafterna till arbete var för svaga i arbetslöshets- och sjukförsäkringarna, inkomstskatterna för höga – särskilt för personer med låga eller medelstora inkomster – och kostnaderna för att anställa var för höga. I år väntas utanförskapet vara nere på cirka 15 procent och sysselsättningen har nu vuxit med 250 000 personer sedan 2006.

De rödgröna partierna vill urholka eller återställa de reformer som Alliansregeringen genomfört för att återupprätta bidragslinjen. Enligt budgetmotionerna från i höstas vill Socialdemokraterna höja bidragen med cirka 7 mdkr, Miljöpartiet med cirka 3 mdkr och Vänsterpartiet med närmare 17 mdkr.

Ineffektiv AMS-politik tillsammans med utbyggda bidragssystem, högre ersättningsnivåer och höjda tak i a-kassan och i sjukförsäkringen, skulle kraftigt försämra drivkrafterna för jobb och leda till lägre sysselsättning och högre arbetslöshet och utanförskap.

Ökade kostnader för företagen

Vägen mot full sysselsättning och ett stigande välstånd går via ett dynamiskt näringsliv där entreprenörer och företagare vill och vågar

---

¹ Avser helårspersoner som försörjs genom bidrag och transfereringar. Källa: SCB.

satsa. För att långsiktigt kunna möta såväl utanförskap som integrationsproblem behövs fler jobb i växande företag och goda villkor för långsiktiga och aktiva ägare. Därför har det varit viktigt att sänka trösklarna för företagande och göra det enklare att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige.

När regeringen tillträdde 2006 fanns ett tydligt behov av att förbättra tillväxtförutsättningarna i Sverige. Framförallt genom ökad konkurrenskraft och investeringsvilja, liksom stärkta förutsättningar för en växande tjänstesektor.

Regeringen har sedan 2006 genomfört en rad reformer för att förbättra förutsättningarna för entreprenörskap och innovationer. Det handlar bland annat om goda och likvärdiga skattevillkor för företagande och entreprenörskap så som sänkta bolagsskatter och arbetsgivaravgifter samt förändrade 3:12-regler, minskade administrativa bördor för företagen samt satsningar på infrastruktur och på forskning och utveckling.

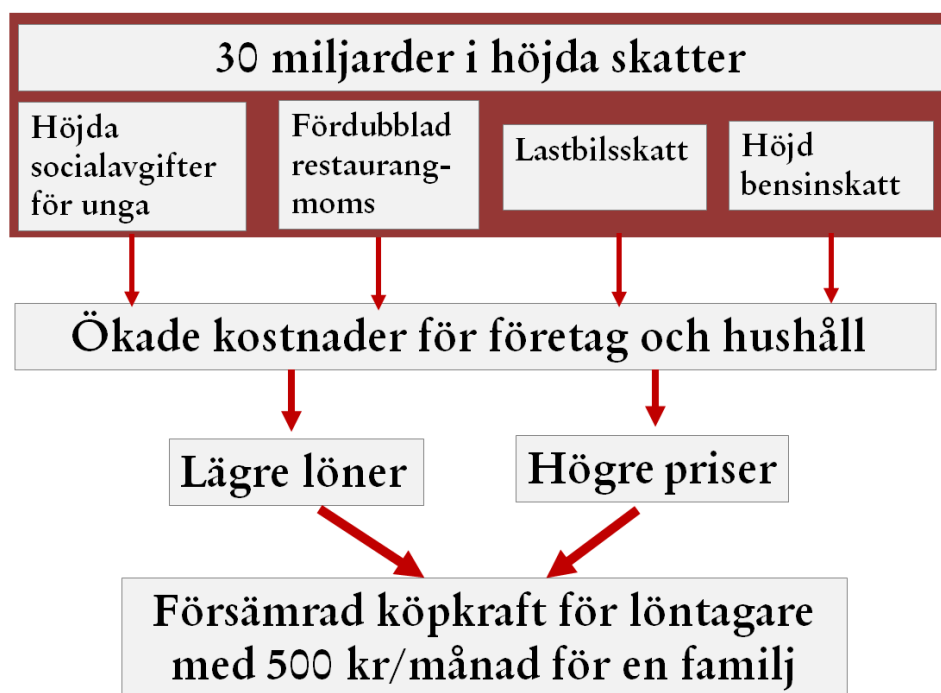
Alliansregeringen har systematiskt genomfört reformer för att fler unga ska få ett jobb. Att en ung människa snabbt får sitt första jobb är avgörande för en bra start i arbetslivet. Alliansregeringen har genomfört flera åtgärder som syftar till att öka efterfrågan på unga, t.ex. de sänkta socialavgifterna för unga och den sänkta mervärdesskatten på restaurang- och cateringtjänster.

De rödgröna partiernas förslag skulle försämra drivkrafterna för utbildning, ansvarstagande och entreprenörskap. Bland förslagen finns skattehöjningar som skulle göra det dyrare att anställa unga och fördubblad hotell- och restaurangmoms.

De rödgröna vill införa en lastbilsskatt som skulle slå mot varutransporter och försämra möjligheterna för människor och företag på landsbygden. RUT-avdraget ska minskas. Höjda skatter på jobb och företagande skulle minska företagets vilja och möjlighet att anställa. Det skulle få stora negativa konsekvenser för jobben, inte minst för Sveriges unga.

Höjda skatter försämrar hushållens köpkraft: 500 kronor i kostnad för en familj

Ökade kostnader för företag kommer vältras över på hushållen genom bland annat högre priser. Socialdemokraternas skattehöjningar beräknas tillsammans med Miljöpartiets höjda bensinskatt kosta mer än 500 kr (531 kr) i månaden för ett hushåll med två vuxna, till följd av högre priser och sämre löneutveckling.

För ett hushåll med två som arbetar heltid med normallöner beräknas Socialdemokraternas skattehöjningar kosta hushållet mer än 400 kr (436 kr) i månaden. Miljöpartiets förslag om höjd bensinskatt kostar ytterligare upp emot 100 kr (95 kr) för ett hushåll med två som arbetar.

Tabell 1. Så slår skattehöjningarna²

Kronor per månad	En löntagare	Familj, två arbetar
<i>Höjda socialavgifter för unga</i>	140	280
<i>Höjd restaurangmoms</i>	28	50
<i>Lastbilsskatt</i>	53	106
Summa	221	436
<i>Höjd bensinskatt (MP)</i>	61	95
Summa, inkl. bensinskatt	282	531

² Antaganden om de två hushållstyperna.

En löntagare: arbetar med en månadslön på 30 000 kronor (medellön för heltidsarbetande är i dag ca 31 400 kr och medianlönen 28 000 kr); konsumerar restaurangtjänster som en genomsnittsindivid, 652 kr per månad (uppgift från SCB:s undersökning av hushållens utgifter 2009, framskrivet till 2014 års priser och volymer); kör bil som en genomsnittsbilist, dvs. 1 300 mil med en bil som drar 0,81 liter/mil (enligt TRAFKA, Trafikanalys, framförs en personbil i genomsnitt 1 235 mil/år).

En familj med två vuxna som arbetar: två vuxna som båda arbetar med en månadslön på 30 000 kronor; konsumerar restaurangtjänster som genomsnittet för sammanboende med barn, 1 154 kr per månad (SCB, som ovan); kör tillsammans bil som ungefär 1,5 genomsnittsbilister, totalt 2 000 mil med en bil som drar 0,81 liter/mil.

Rödgrönt budgethål redan på kort sikt

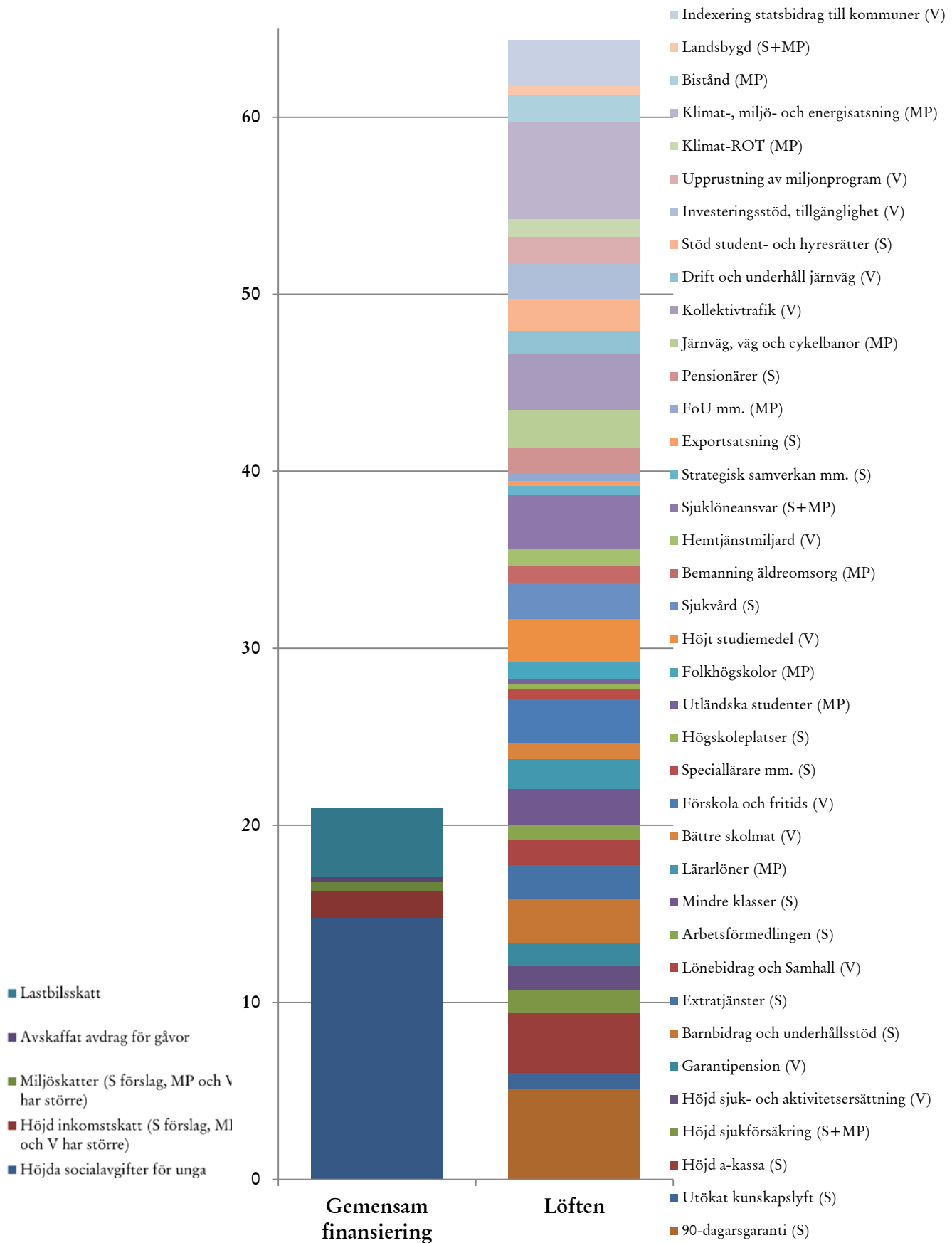
De rödgröna partierna har en gemensam finansiering som är mindre än de olika löften som de ställer ut och som de inte skulle kunna svika.

Detta är det rödgröna budgethålet:

Reformlöftena är på över 60 miljarder kronor. Den gemensamma finansieringen är på omkring 20 miljarder kronor. Det rödgröna budgethålet är därför över 40 miljarder kronor. Det motsvarar ungefär:

- Hela försvarsbudgeten (43,8 miljarder 2015)
- Vad staten satsar på infrastruktur (41 miljarder kronor 2015)
- Vad hela föräldraförsäkringen kostar (40,2 miljarder kronor 2015)
- De totala anslagen till universitet och högskolor (40,6 miljarder kronor 2015)

Diagram: Det rödgröna budgethållet på 40 miljarder kronor

Ännu dyrare löften på sikt

Socialdemokraterna har löften som har stora kostnader på sikt. Dessa kostnader, som uppgår till över 15 miljarder kronor, har de ingen finansiering för. Det skulle undergräva de offentliga finanserna och förtroendet för ekonomin.

- 90-dagarsgarantin
  - En fullt utbyggd 90-dagarsgaranti kostar uppskattningsvis 2,7 miljarder kronor mer än de 5,1 miljarder kr som avsätts
- Kunskapslyftet
  - 2,5 miljarder kr avsätts för ett första steg. Tidigare kunskapslyft hade 100 000 deltagare per år – det skulle kunna kosta ytterligare 3,5 miljarder kronor
- Pensionärsskattesänkningen
  - 1,5 miljarder kr avsätts för ett första steg. För att likställa beskattningen av pensions- och arbetsinkomster för personer över 65 år behövs ytterligare drygt 5,5 miljarder kronor i finansiering
- Sjukförsäkringen
  - Det ”*första*” steget i reverseringen av sjukförsäkringsreformen bedöms på sikt kosta upp emot 4,7 miljarder kronor mer än vad som avsätts
  - Och hur mycket ytterligare kostar det *andra* steget?

Rödgrön splittring

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet saknar gemensam förberedelse. De är oense och ger olika svar på *bland annat* följande frågor.

	Ska arbetstiden förkortas?
S	Nej
MP	Ja Målsättningen är att sänka normalarbetstiden till 35 timmar per vecka, i ett första steg. <i>Källa:</i> Kongressbeslut 2013. Partiprogram, s. 21 http://www.mp.se/sites/default/files/miljopartiets_partiprogram_laguplost_2013.pdf
V	Ja ”Vi vill korta arbetstiden. Det måste vara möjligt för både kvinnor och män, arbetare och tjänstemän att kombinera heltidsarbete med föräldraskap och fritid utan att slita ut sig. Under mandatperioden vill vi utreda och lämna konkreta förslag för att stegvis genomföra en arbetstidsförkortning.” <i>Källa:</i> V:s valplattform, s. 5 Vänsterpartiet vill konkretisera målet om sex timmars arbetsdag med bibehållen lön. Den sammantagna kostnaden för ett genomförande på 10 år beräknas till 110 miljarder kronor. Uppdelat per år rör det sig om 11-12 miljarder kronor per år, "oavsett om kortningen görs till 35 eller 30 timmar", enligt partiets arbetsgrupp som arbetat med frågan. <i>Källa:</i> SVD 140108 (http://www.svd.se/nyheter/inrikes/planen-for-sex-timmars-arbete_8877434.svd)

	Ska friåret återinföras?
S	Nej
MP	Ja Enligt Fridolin vill MP återinföra friåret ”i någon form”. En ny ersättningsmodell måste tas fram. (TT, 25 mars 2014) <i>Källa:</i> Kongressbeslut 2013 och DN 130209 (http://www.dn.se/debatt/miljopartiet-vill-infora-friar-och-kortare-arbetstid/)
V	–

	Ska Förbifart Stockholm byggas?
S	<p>Ja</p> <p>Stefan Löfven och Karin Wanngård har gjort klart att vägen ska byggas även vid ett maktskifte nästa val.</p> <p><i>Källor:</i> DN 120821 och 140121 (http://www.dn.se/sthlm/s-satter-ned-foten-om-forbifarten/ och http://www.dn.se/sthlm/s-vagnar-forhandla-om-forbifarten-och-slussen/)</p>
MP	<p>Nej</p> <p>MP vill att bygget av Förbifart Stockholm stoppas och kommer att driva detta i regeringsförhandlingar med Socialdemokraterna.</p> <p>Åsa Romson: ”Förbifart Stockholm är ingen bra lösning för Stockholm. Den skulle öka koldioxidutsläppen och leda till att vi fastnar i en infrastruktur som glesar ut staden och gör den mindre hållbar. Det Stockholm behöver är mer kollektivtrafik”.</p> <p><i>Källa:</i> DI 131028</p>
V	<p>Nej</p> <p>V vill att bygget av Förbifart Stockholm stoppas.</p> <p><i>Källa:</i> V följdmotion 2012/13:T7 till Prop. 2012/13:25</p>

	Ska bensinskatten höjas?
S	<p>Nej</p> <p><i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014</p>
MP	<p>Ja</p> <p>Höjd koldioxidskatt med 70 öre per liter bensin och 86 öre per liter diesel</p> <p><i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014</p>
V	<p>Ja</p> <p>Höjd koldioxidskatt med 20 öre per liter bensin</p> <p><i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014</p>

	Ska det införas en flygskatt?
S	Nej <i>Källa:</i> DN 140216 (http://www.dn.se/valet-2014/knackfragorna-som-s-och-mp-maste-enas-om/)
MP	Ja Föreslår en flygskatt på 3,45 mdkr årligen, från 1/7 2014. <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014
V	Ja Föreslår en flygskatt på inrikesresor på 2 mdkr från 2014 <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014

	Ska kärnkraftsreaktorer stängas redan under nästa mandatperiod?
S	Ingen tidsplan för avvecklingen av kärnkraften. Stefan Löfven: "Någon gång vid 2020 måste vi fatta beslut om hur vi ska göra med vår energi" <i>Källa:</i> Framtidskontraktet, s. 23 resp, SVT 140425 (http://www.svt.se/nyheter/val2014/s-vill-locka-tillbaka-tillverkningsindustrin)
MP	Ja Vill avveckla två reaktorer de närmaste åren. <i>Källa:</i> MP:s hemsida (http://www.mp.se/politik/karnkraft)
V	Ja Har som mål att två kärnkraftsreaktorer ska stängas under kommande mandatperiod. <i>Källa:</i> Dagens Arena 131112 (http://www.dagensarena.se/opinion/vansterpartiet-vi-vill-regera/)

	Ska EU förhandla om frihandelsavtal med USA?
S	Ja <i>Källa:</i> http://www.socialdemokraterna.se/var-politik/var-politik-a-till-o/globalisering/
MP	Nej <i>Källa:</i> Miljöpartiets hemsida (http://www.mp.se/just-nu/ttip-ett-handelsavtal-som-hotar-miljoskyddet)
V	Nej <i>Källa:</i> Prm 140414 (http://www.vansterpartiet.se/vansterpartiets-europa-ar-inte-till-salu/)

	Från vilken månadslön ska inkomstskatten höjas?
S	På månadslöner från 60 000 kronor <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014
MP	På månadslöner från 40 000 kronor <i>Källa:</i> Vårbudgetmotionen 2014
V	På månadslöner från 30 000 kronor <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014

	Ska fastighetsskatten återinföras?
S	Nej <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014
MP	Nej <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014
V	Ja Höjd skatt för villor med taxeringsvärde > 3 miljoner kronor (1,5 mdkr kronor) <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014

	Ska restaurangmomsen höjas?
S	Ja – fördubbla <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014
MP	Nej <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014
V	Ja – fördubbla <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014

	Ska bolagsskatten höjas?
S	Nej <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014
MP	Nej <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014
V	Ja Höjd bolagsskatt till 26 procent, med 17,7 mdkr kronor <i>Källa:</i> Budgetmotionen för 2014 och vårbudgetmotionen 2014